

Spis treści

Rozdział 1. Wprowadzenie 23

- Przegląd współczesnej terapii poznawczo-behawioralnej par i rodzin 23
- Zasady teorii uczenia się 24
- Zasady terapii poznawczej 28
- Integracyjny potencjał terapii poznawczo-behawioralnej 30

Rozdział 2. Mechanizm zmiany w terapii par i rodzin 35

- Procesy poznawcze 35
- Przywiązanie i afekt 57
- Znaczenie zmiany behawioralnej 89

Rozdział 3. Miejsce schematu w terapii poznawczo-behawioralnej 97

- Pojęcie schematu 97
- Myśli automatyczne i schematy 102
- Ukryte schematy i zniekształcenia poznawcze 106
- Rozpoznawanie schematów z rodziny pochodzenia i ich wpływ na relacje małżeńskie i rodzinne 108
- Procesy poznawcze i schematy międzypokoleniowe 116

Rozdział 4. Znaczenie procesów neurobiologicznych 129

- Znaczenie ciała migdałowatego 135
- Poznanie a emocje 140

Rozdział 5. Metody diagnozy klinicznej 145

- Wstępne wspólne wywiady 147
- Konsultacje z poprzednimi terapeutami lub innymi specjalistami w dziedzinie zdrowia psychicznego 149
- Inwentarze i kwestionariusze 152
- Dodatkowe testy i oceny psychologiczne 157
- Genogramy 158
- Diagnoza i konceptualizacja przypadku dokonywane na bieżąco w toku terapii 161
- Specyficzne trudności związane z procesem diagnostycznym 161
- Obserwacje zachowania i zmiana behawioralna 163
- Ustrukturyzowane interakcje rodzinne 165
- Ocena procesów poznawczych 167
- Wywiady indywidualne 169
- Rozpoznawanie ogólnych wzorców i głównych problemów relacyjnych 171
- Ocena motywacji do zmiany 171
- Informacje zwrotne na temat oceny diagnostycznej 172
- Rozpoznawanie myśli automatycznych i przekonań kluczowych 173
- Odróżnianie przekonań kluczowych od schematów 177
- Negatywne obramowanie i jego rozpoznawanie 178
- Rozpoznawanie i nazywanie zniekształceń poznawczych 179
- Przekładanie myśli, emocji i zachowań w procesie konceptualizacji 180
- Atrybucja i standardy oraz ich rola w ocenie diagnostycznej 181
- Skupienie się na nieadaptacyjnych wzorcach behawioralnych 182
- Testowanie i reinterpretacja myśli automatycznych 182
- Sformułowanie planu leczenia 184

Rozdział 6. Techniki poznawczo-behawioralne 185

- Zaznajomienie par i członków rodziny z modelem poznawczo-behawioralnym 185
- Rozpoznawanie myśli automatycznych i skojarzonych z nimi emocji i zachowań 186
- Praca ze schematami i ich restrukturyzacja 189
- Wprowadzanie inscenizacji poprzez przeformułowanie i próbę w wyobraźni 190
- Techniki behawioralne 191
- Przygotowanie się na możliwość nawrotu 238
- Radzenie sobie z przeszkodami i oporem przed zmianą 239
- Negatywizm partnerów i ich niewiara w możliwość zmiany 240
- Różnice w planach 241

Lęk przed zmianą istniejących wzorców w związku 243
Rezygnacja ze spostrzeganej władzy i kontroli 244
Kwestie związane z wzięciem na siebie odpowiedzialności za zmianę 244
Przeszkody 247

Rozdział 7. Zagadnienia specjalne 261

Rozwód 261
Wrażliwość kulturowa 268
Depresja, zaburzenie osobowości lub inna choroba psychiczna 279
Romanse pozamałżeńskie 281
Nadużywanie substancji psychoaktywnych 284
Przemoc domowa 286
Przeciwwskazania do podejścia poznawczo-behawioralnego i jego ograniczenia 294
Pary i rodziny w sytuacji kryzysu 296
Pary jednopłciowe i ich dzieci 299
Nietypowe konsultacje dotyczące par i rodzin 299
Koterapia z parami i rodzinami 303
Leczenie wielopoziomowe 304

Rozdział 8. Rozszerzenia terapii poznawczo-behawioralnej 311

Techniki oparte na akceptacji 311
Uważność 313

Rozdział 9. Przykłady kliniczne 317

Pałapka emerytury 317
Rodzina żarłoków 335

Rozdział 10. Epilog 363

Dodatek A Kwestionariusze i skale dla par i rodzin 365
Dodatek B Zapis dysfunkcyjnych myśli 367

Bibliografia 369
Indeks 397
Nota o autorze 409